

ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОЇ ДЕЗІНФЕКТОЛОГІЇ

Палій А.П. д.вет.н., професор

*Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка
м. Харків, Україна*

Для успішної боротьби з захворюваннями сільськогосподарських тварин різної етіології, поряд з імунопрофілактикою, необхідно застосовувати методи і засоби неспецифічної профілактики, серед яких провідна роль належить дезінфектологічним технологіям, що направлені на порушення епізоотичного процесу шляхом знищення збудників в навколишньому середовищі. Дані технології засновані на застосуванні дезінфікуючих засобів різного хімічного походження.

Як відомо, мікроорганізми різних груп, сімейств, родів, видів і навіть штамів одного виду володіють не однаковою, часто – суттєво відмінною стійкістю до тих чи інших чинників.

Широкий діапазон різниць в стійкості мікробів до дезінфектантів є основою для диференціації способів і засобів знезараження при контамінації тих або інших об'єктів мікробами з різною резистентністю.

Іншим, дуже важливим фактор при виборі дезінфектологічних технологій є те, що різні об'єкти характеризуються різними рівнями мікробної контамінації, у зв'язку з чим можуть суттєво різнитися доза інфекційного агенту при переносі збудника з будь-якого об'єкту зовнішнього середовища. Крім того слід враховувати те, що для різних об'єктів характерна суттєва різниця ступеня контакту з макроорганізмом.

Отже в залежності від характеру оброблюваних поверхонь необхідно використовувати різні технології знезараження і різні дезінфікуючі засоби.

Критерії вибору і оцінки дезінфектантів та проведення ветеринарно-санітарних заходів на тваринницьких фермах на сьогодні не в повній мірі відповідають вимогам сучасності.

Так, для будь-якої технології знезараження важливим етапом є попередня механічна очистка об'єктів, проте на сьогодні відсутні нормативні акти, що визначають процедуру її проведення, хоча мета її сформульована достатньо чітко: зменшення природної мікробної контамінації об'єкту, органічного і неорганічного забруднення. Поряд з цим ні кількісні показники допустимого залишкового забруднення, ні методи його визначення не стандартизовані. Не достатньо обґрунтовані методичні підходи при апробації дезінфектантів щодо епізоотичних ізолятів мікроорганізмів, що в свою чергу зумовлює надходження на дезінфекційний ринок препаратів, режими дезінфекції яких суттєво занижені і їх застосування при цілому ряді інфекційних і паразитарних хвороб є безперспективним.

У зв'язку з вищезазначеним метою нашої роботи було удосконалення існуючих технологічних підходів в дезінфектології при знезараженні різних об'єктів ветеринарного контролю.

Під час проведення досліджень застосовували сучасні дезінфікуючі засоби та обладнання. Методичні підходи були реалізовані відповідно до діючих нормативних документів.

В результаті проведених досліджень було удосконалено ряд методичних та технологічних підходів з ветеринарно-санітарної обробки об'єктів тваринництва, що знайшли своє відображення в патентах України на корисну модель: № 137488 «Спосіб дезінвазії ґрунту, контамінованого яйцями *Toxocara canis*», № 134273 «Спосіб дезінфекції при Ньюкаслській хворобі та грипі птиці», № 130430 «Спосіб дезінвазії поверхонь, контамінованих яйцями *Ascaris suum*», № 130295 «Спосіб дезінфекції холодильних камер м'ясопереробних підприємств», № 126543 «Спосіб дезінфекції автотранспорту м'ясопереробних підприємств», № 122708 «Спосіб дезінфекції при кампілобактеріозах тварин», № 122737 «Спосіб дезінфекції лабораторних приміщень при роботі зі збудниками туберкульозу», № 118874 «Спосіб пінного миття об'єктів ветеринарного нагляду», № 119095 «Спосіб вологої дезінфекції об'єктів тваринництва», № 117012 «Композиція для дезінфекції об'єктів тваринництва за мінусових температур», № 116214 «Спосіб дезінфекції засобів виробництва на м'ясокомбінатах».

Велика увага приділяється боротьбі з ектопаразитами сільськогосподарських тварин: № 142938 «Принада для боротьби з мишовидними гризунами «Ратлон»», № 138421 «Конусна пастка для вилову комах», № 137225 «Спосіб боротьби з двокрилими комахами у тваринницьких біоценозах».

Актуальним як на сьогодні так і на перспективу є впровадження дезінфектологічних технологій, що відповідають сучасним вимогам.

Для застосування у тваринництві можна використовувати лише ті засоби, які пройшли апробацію як в лабораторних умовах так і на виробництві згідно існуючих методичних аспектів.

Список літератури

1. Палій Анат. П., Завгородній А. І., Стегній Б. Т., Палій Анд. П. Науково-методичні основи контролю розробки та застосування засобів дезінфекції. *Монографія*. – Харків: «Міськдрук», 2020. – 318 с.
2. Палій Анд., Палій Анат. Техніко-технологічні інновації у молочному скотарстві. *Монографія*. – Харків: «Міськдрук», 2019. – 324 с.
3. Палій Анд. П., Палій Анат. П., Науменко О.А. Інноваційні технології та технічні системи у молочному скотарстві. *Науково-навчальний посібник*. – Харків: «Міськдрук», 2015. – 324 с.
4. Завгородній А. І., Стегній Б. Т., Палій А. П., Горжеєв В. М., Смірнов А. М. Наукові та практичні аспекти дезінфекції у ветеринарній медицині. *Монографія*. – Харків: ФОП Бровін О.В., 2013. – 222 с.